

som optog Størstedelen af det sidste Rigsdagsmøde, hvor klart det end staaer for Alle dem, saa er det dog en Følge af de forviklede Forholds-Bestaaenhed, og af den hele overordentlige besværlige og langtrukne Behandling af Sagen, at dette endnu ikke staaer lige klart for Alle, og at derfor den Anskuelse oftere er traadt frem, at det dog alligevel var udførligt igjennem en mindelig Overenskomst og i Samdrægtighed med den danske Rigsdag at komme til en endelig Ordning af Monarchiets Forsatningsforhold. Forsaavidt disse Anskuelser kun ere fremtraadte leilighedsvis, navnlig i Litteraturen, var der vistnok ingen særdeles Opfordring til at tage Hensyn til dem her, men det maa ikke oversees, at denne Anskuelse ogsaa tilstræffelig tydelig har vist sig paa et Sted og hos Mænd, hos hvem den faaer en ganske anden og større Betydning, nemlig hos H. S. Majestæts Regjerings Bedrøffelige Leiligheder er det af Ministeriet blevet antydet som Noget, der var til Hinder for den endelige Ordning af Forsatningsforholdene, at der ikke fandtes den Imødekommelse fra Rigsdagens Side, som hertil var den fornødne Betingelse. Dette er ikke alene kommet frem fra enkelte af H. S. Majestæts Ministre under Forhandlingerne, men hvad der er det Væsentligste, og hvad jeg i dette Dieblif fornemmelig maa fremhæve, fordi det er det, der naturligt taler for at tage dette Hensyn i Betragtning her, det er den umiskjendelige Anskuelse, som lyser igjennem det allerhøieste Budskab, som er sendt Rigsdagen. Det er derfor, jeg troer, at der er en høj Grad af Opfordring til paa det Tydeligste at godtgjøre, at det ikke forholdes sig saaledes, og jeg troer derfor, at en Indgivelse af en Adresse, som den foreslaaede, vilde, om jeg saa maa sige, afslutte den Række af Kjendsgjerninger, som i denne Henseende ere talende og afgjørende. Det være mig tilladt kortelig at recapitulere disse Kjendsgjerninger.

Jeg troer, saaledes, at det maa erkjendes som en ubestridelig Kjendsgjerning, at da den allerhøieste Kundgjørelse af 28 Jan. 1852 blev meddeelt Rigsdagen, da blev den ikke mødt af nogen Modstand; den

blev vel ikke mødt med Glæde eller Velvilje, men den blev ikke mødt af nogen Modstand, den blev kun mødt af en Reservation angaaende Rigsdagens Ret, der fuldstændig blev anerkendt af selve det daværende Ministerium. Dette er den første ubestridelige Kjendsgjerning.

Den anden ubestridelige Kjendsgjerning det er, at Rigsdagen selv har opgivet det Standpunkt, der, endogsaa med Regjeringens egen Indvilligelse, var den indrømmet som lovbegrundet, har opgivet dette Standpunkt, netop for at lette Tilvelebringelsen af Fællesforsatningen. Der var indrømmet den fra Regjeringens Side som en Ret, at den maatte behandle selve Fællesforsatningen, at Fællesforsatningen kun kunde komme frem gjennem en Behandling og Bøtering i Rigsdagen, ved Rigsdagens umiddelbare Samvirken — og Rigsdagen har opgivet dette Standpunkt for at lette Tilvelebringelsen af Forsatningsvæsenet. Dette er den anden ubestridelige Kjendsgjerning.

Den tredje ubestridelige Kjendsgjerning er den, at Rigsdagen har indskrænket sig til det blotte Ønske om, at lære at kjende Fællesforsatningens Indhold, forinden den vedtog, hvad der var dens Ret at vedtage, Omdannelsen af Danmarks Riges Grundlov. Det er en ubestridelig Kjendsgjerning, at Rigsdagen i den Henseende har været villig til at gaae til den yderste Grad af Imødekommelse; det er en Kjendsgjerning, at man er gaaet saavidt, at man, for ikke at berede Regjeringen Vanskeligheder, endog har foreslaaet at ville vente til det aller sidste Dieblif, da Beslutningen skulde tages, og da først, efter sit Kjendskab til Fællesforsatningen, tage en endelig Beslutning. Det er til disse ubestridelige og aldeles utvilsomme Kjendsgjerninger, at Adressen efter min Formening vil slutte sig som en sidste og afgjørende Kjendsgjerning; den vil vise, at den danske Rigsdag med Hensyn til selve Indholdet af Fællesforsatningen ikke vil gjøre saadanne Fordringer, som kunne